

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Ailoi Ion în interesele inculpatului Țurcan Nicolae, de către inculpatul Țurcan Nicolae, și de către inculpatul Moroi Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 19 iunie 2019, în cauza penală în privința lui,

Țurcan Nicolae XXXXX, născut la XXXXX

Moroi Nicolae XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 02.10.2018 – 22.04.2019

instanța de apel: 21.05.2019 – 19.06.2019

instanța de recurs ordinar: 28.08.2019 – 11.03.2020

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 22 aprilie 2019 inculpatul Țurcan Nicolae, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d) Cod Penal al RM și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 11 (unsprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Inculpatul Moroi Nicolae, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.151 alin. (2), lit. d) Cod Penal al RM și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 12 (doisprezece) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Cheltuielile judiciare au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut:

Țurcan Nicolae la XXXXX, în intervalul de timp cuprins între orele XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, în scop de răzbunare, deoarece cu puțin timp în urmă fusese agresat fizic de către cet. Chirtoacă Oleg, locuitor al com. XXXXX, raionul Rezina, împreună și prin înțelegere prealabilă cu cet. Moroi Nicolae, care la fel se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, după ce au luat cuțite de bucătărie din casa de locuit a cet. Moroi Nicolae, în com. XXXXX, raionul Rezina, în stradă, i-au solicitat cet. Chirtoacă Oleg să se apropie de ei, unde nu se aflau alte persoane, fiind întuneric și i-au aplicat cet. Chirtoacă Oleg mai multe lovituri de cuțit, peste diferite părți a corpului, preponderent în regiunea toracelui și abdomenului, cauzându-i plăgi penetrante a abdomenului, plăgi multiple ale toracelui, și capului, ultimul fiind internat în secția de reanimare a Instituției medico-sanitare publice Spitalul raional Rezina, unde a suferit o intervenție chirurgicală, deci din motive independente de voința făptuitorilor nesurvenind decesul victimei.

Potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 05 septembrie 2018 la cet. Chirtoacă Oleg s-au constatat: plăgi tăiate pe abdomen, cu penetrare în cavitatea peritoneală, cu lezarea intestinului și ficatului, hemoperitoneu (1500 ml.), plăgi tăiate pe cap și torace, care au putut fi provocate ca rezultat al acțiunii traumatice cu obiect tăietor, posibil în timpul și circumstanțelor indicate, în comun, conform criteriului pericolului pentru viață, se califică ca vătămare gravă.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Țurcan Nicolae în baza art. art. 27, 145 alin.(2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal al RM, tentativa la omor intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit cu premeditare, de două persoane, cu deosebită cruzime, care din motive independente de voința făptuitorilor nu și-a produs efectul.

Moroi Nicolae, la XXXXX, în intervalul de timp cuprins între orele XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, în scop de răzbunare, deoarece cu puțin timp în urmă cet. Țurcan Nicolae fusese agresat fizic de către cet. Chirtoacă Oleg, locuitor al com. Solonceni, raionul Rezina, împreună și prin înțelegere prealabilă cu cet. Țurcan Nicolae, care la fel se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, după ce au luat cuțite de bucătărie din casa de locuit a cet. Moroi Nicolae, în comuna, Solonceni, raionul Rezina în stradă, i-au solicitat cet. Chirtoacă Oleg să se apropie de ei, unde nu se aflau alte persoane, fiind întuneric și i-au aplicat cet. Chirtoacă Oleg mai multe lovituri de cuțit peste diferite părți ale

corpului, preponderent în regiunea toracelui și abdomenului, cauzându-i plăgi penetrante a abdomenului, plăgi multiple ale toracelui, și capului, ultimul fiind internat în secția de reanimare a Instituției medico-sanitare publice Spitalul raional Rezina, unde a suferit o intervenție chirurgicală, deci din motive independente de voința făptuitorilor nesurvenind decesul victimei.

Potrivit raportului de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 05 septembrie 2018 la cet. Chirtoacă Oleg s-au constatat: plăgi tăiate pe abdomen, cu penetrare în cavitatea peritoneală, cu lezarea intestinului și ficatului, hemoperitoneu (1500 ml.), plăgi tăiate pe cap și torace, care au putut fi provocate ca rezultat a acțiunii traumatice cu obiect tăietor, posibil în timpul și circumstanțele indicate, în comun, conform criteriului pericolului pentru viață, se califică ca vătămare gravă.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Moroi Nicolae în baza art. art. 27, 145 alin.(2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal, tentativa la omor intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit cu premeditare, de două persoane, cu deosebită cruzime, care din motive independente de voința făptuitorilor nu și-a produs efectul.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- **procurorul** în Procuratura r-nul Rezina, Ion Bernaz prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanța prin care inculpatul Moroi Nicolae, să fie recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27-145 alin. (2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal al RM și stabilirea pedepsei sub formă de 16 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Inculpatul Țurcan Nicolae să fie recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27-145 alin. (2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal al RM și stabilirea pedepsei sub formă de 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Încasarea din contul inculpatului Țurcan Nicolae în contul statului cheltuielile judiciare în sumă de 3632,08 lei și de la Moroi Nicolae suma de 4710,08 lei, după cum urmează: 320 lei pentru raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 05.09.2018, 6790 lei pentru expertiza judiciară biologică nr. XXXXX din 10.08.2018, 1078 lei pentru raportul de expertiză psihiatrică a inculpatului Moroi Nicolae, 77,4 lei pentru testarea la alcooltestul „Drager” și 76,76 lei pentru file, imprimarea filelor din dosar, copertă.

- **Inculpatul Țurcan Nicolae** prin care a solicitat, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanța prin care în privința inculpatului să fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

- **Inculpatul Moroi Nicolae** prin care a solicitat, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit de prima instanța prin care în privința inculpatului să fie pronunțată o sentință de achitare.

3.1. În motivarea apelului **procurorul** a menționat că:

- acțiunile inculpaților corect au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza elementelor infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (2), lit. a), i), j) Cod Penal, fapt confirmat prin: declarațiile părții vătămate Chirtoacă Oleg, declarațiile martorilor Popa Alexandra, Dogoteru Maria, Moroi Ion, Șveț Igor, Chirtoacă Ludmila, Șveț Aurelia, depozițiile specialistului, medic chirurg al IMSP Spitalul raional Rezina, cet. Naniu Vitalie, proces-verbal de cercetare la fața locului din 30 iulie 2018, proces-verbal de cercetare la fața locului din 30 iulie 2018, proces-verbal de ridicate din 30.07.2018, raportul de expertiză judiciară biologică nr. XXXXX din 10.08.2018, raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 05.09.2018;

- inculpații Țurcan Nicolae și Moroi Nicolae aplicând, în mod intenționat, lovituri de cuțit, în regiunea vitală a corpului, abdomen urmau și trebuia să conștientizeze faptul că lezând organe vitale (intestinul subțire, ficatul), poate să survină decesul victimei Chirtoacă Oleg;

- în situația în care victimei Chirtoacă Oleg nu i-ar fi fost acordat ajutor medical la timp, și în mod de urgență, cum a afirmat medicul chirurg Naniu Vitalie, adică nu i se efectua o intervenție chirurgicală, consideră că sigur urma să survină decesul victimei, deci fiind în prezența unei tentative terminate;

- după stabilirea vinovăției persoanei de comiterea unei infracțiuni, în modul prevăzut de Codul de procedură penală, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia persoanei i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, fiind o hotărâre judecătorească de condamnare, cheltuielile judiciare suportate de către stat urmează a fi achitate de persoana vinovată;

- instanța de judecată urma să încaseze de la inculpații, în contul statului, cheltuielile judiciare efectuate în cauza penală pentru raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 05.09.2018, pentru expertiza judiciară biologică nr. XXXXX din 10.08.2008, pentru testarea la

alcooltestul „Drager” și 76,76 lei pentru file, imprimarea filelor din dosar, copertă.

3.2. În motivarea cererii de apel, inculpatul **Țurcan Nicolae** a menționat că:

- vinovăția în comiterea infracțiunii nu a recunoscut, așa cum este indicat în sentință, ci parțial, pentru fapta săvârșită, iar în acest caz urma să fie redusă pedeapsa aplicată cu 1/3 din termenul aplicat și prin acest fapt s-a încălcat flagrant legea;

- nu este de acord cu raporturile de expertiză anexate la dosar, or, atât procurorul, cât și experții au admis încălcări de procedură pentru că la fața locului nu au indicat martorii oculari ai infracțiunii săvârșite.

3.3. În motivarea cererii de apel, inculpatul **Moroi Nicolae** a menționat că:

- urmărirea penală a fost efectuată cu abuzuri, ceea ce a dus la pronunțarea unei hotărâri neîntemeiate și contrară legii;

- acuzatorul de stat pentru a împiedica faptul ca inculpatul să dea declarații ca martor, l-a recunoscut în calitate de inculpat, deși la momentul comiterii faptei el se afla la o distanță de aproximativ 40 metri;

- la urmărirea penală s-a refuzat de a se petrece efectuarea acțiunii de efectuare a experimentului, dar și efectuarea testului la poligraf în ceea ce privește declarațiile părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 19 iunie 2019, s-a respins ca fiind depus peste termen apelul declarat de inculpatul Moroi Nicolae împotriva sentinței Judecătoriai Orhei, sediul Șoldănești din 22 aprilie 2019. S-a respins ca fiind nefondat apelul declarat de inculpatul Țurcan Nicolae. S-a admis apelul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura r-nul Rezina, Ion Bernaz, cu casarea sentinței total, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

S-a recunoscut vinovat Țurcan Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal al RM, stabilindu-i-se pedeapsa cu închisoare pe termen de 15 (cincisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a recunoscut vinovat Moroi Nicolae, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal al RM, stabilindu-i-se pedeapsa cu închisoare pe termen de 16 (șaisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a calculat termenul de executare a pedepsei pentru inculpați din momentul pronunțării hotărârii, cu includerea duratei aflării inculpatului Turcan Nicolae în stare de arest preventiv din 30 iulie 2018, orele 07:40 - până în prezent, iar pentru inculpatul Moroi Nicolae cu includerea duratei aflării în stare de arest preventiv din 30.07.2018, orele 07:40 - până în prezent.

S-a soluționat soarta corpurilor delictive.

S-au încasat cheltuielile de judecată în mărime de 3632 (trei mii șase sute treizeci și doi) lei 08 bani, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare se încasează de la inculpatul Turcan Nicolae, iar cheltuielile de judecată în mărime de 4710 lei, 08 bani, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare se încasează de la inculpatul Moroi Nicolae.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că inculpatul Moroi Nicolae, a omis termenului de 15 zile stabilit de lege pentru declararea apelului, or, inculpatul Moroi Nicolae a fost prezent la ședința de judecată din 22 aprilie 2019, atunci când a fost pronunțată sentința în privința acestuia, motiv pentru care termenul de declarare a apelului a expirat la data de 13 mai 2019, în corespundere cu prevederile art. 402, 415 alin. (1) pct.1), lit. a), Cod procedură penală.

Instanța de apel a considerat, că nu s-a constatat nici un temei de a repune în termenul de declarare a apelului, or, inculpatul nu a prezentat careva argumente plauzibile în acest sens.

Făcând referire la elementele constitutive ale infracțiunii de omor, instanța de apel a menționat, că pentru calificare este irelevant dacă făptuitorul a activat direct și personal asupra victimei ori a recurs la un mijloc sau instrument indirect, activat de o altă forță, de animale, de mijloace de transport, a profitat de acțiunile așteptate ale victimei sau de acțiunile victimei minore sau iresponsabile, care nu poate înțelege semnificația celor săvârșite. Legea penală nu descrie conduita susceptibilă să provoace moartea victimei, de aceea moartea poate fi provocată prin orice mijloace sau instrumente, care trebuie să fie apte să producă rezultatul mortal prin ele însele sau prin întrebuințarea lor în anumite moduri, împrejurări sau condiții. Legătura de cauzalitate dintre acțiunea și inacțiunea făptuitorului și urmările prejudiciabile sub formă de moarte a victimei trebuie să fie stabilită cu atenție în fiecare caz în parte.

Totodată în opinia instanței de apel, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2), lit. d) Cod Penal, în baza căruia au fost

încadrate de către instanța de fond acțiunile inculpaților se realizează atât prin intenție directă cât și indirectă, pe când tentativa de omor este posibilă numai cu o intenție directă, adică atunci când acțiunile vinovatului demonstau despre aceea că el a prevăzut survenirea morții, dorea aceasta, dar sfârșitul letal nu a survenit din cauza circumstanțelor ce nu depind de voința lui.

În confirmarea vinovăției aduse inculpaților Moroi Nicolae și Țurcan Nicolae, instanța de apel s-a bazat inclusiv pe declarațiile părții vătămate Chirtoacă Oleg în coroborare cu declarațiile martorilor Dogoteru Maria, Moroi Ion, Popa Alexandra, Șveț Aurica, care au confirmat că între Chirtoacă Oleg și Țurcan Nicolae precum și concluziile formulate în raportul de expertiză judiciară nr. XXXXX din 10 august 2018.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a stabilit că instanța de fond a apreciat greșit declarațiile părții vătămate, declarațiile martorilor și probele scrise administrate la dosar și nu a ținut cont de faptul că prin aceste probe se confirmă intenția directă a inculpaților de a-l omorî pe partea vătămată Chirtoacă Oleg. Or, prin raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 05.09.2018, la cet. Chirtoacă Oleg s-au constatat: plăgi tăiate pe abdomen, cu penetrare în cavitatea peritoneală, cu lezarea intestinului și ficatului, hemoperitoneu (1500 ml.), plăgi tăiate pe cap și torace, care au putut fi provocate ca rezultat al acțiunii traumatice cu obiect tăietor, posibil în timpul și circumstanțele indicate, în comun, conform criteriului pericolului pentru viață, se califică ca vătămare gravă.

La fel, instanța de apel a constatat că, în acțiunile inculpaților Țurcan Nicolae și Moroi Nicolae prezența agravantei prevăzută de lit. j) alin. (2) art. 145 Cod Penal „cu deosebită cruzime”, anume reieșind din modul și din mijloacele cu care a fost comisă infracțiunea, de gradul de leziuni, de aplicarea unui număr mare de leziuni corporale, de acțiunile la care partea vătămată a fost supusă unor suferințe, de ordin fizic și psihic, care au fost intense, inutile și prelungite în timp.

În acest context, instanța de apel, apreciind în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod procedură penală probele administrate la cauza penală, a ajuns la concluzia precum că instanța de fond eronat a recalificat acțiunile inculpaților Țurcan Nicolae, Moroi Nicolae, or, atât în cadrul urmăririi penale cât și în ședința de judecată au fost audiați partea vătămată Chirtoacă Oleg, martorii Chirtoacă Ludmila, Dogoteru Maria, Moroi Ion, Popa Alexandra, Șveț Aurica, Șveț Igor și s-au administrat probe scrise care confirmă învinuirea înaintată inculpaților Țurcan Nicolae

și Moroi Nicolae tentativa la omor intenționat, adică omorul unei persoane săvârșit cu premeditare, de două persoane, cu deosebită cruzime, care din motive independente de voința făptuitorilor nu și-a produs efectul.

Instanța de apel a constatat că, nu s-a probat nici faptul că, inculpații Țurcan Nicolae și Moroi Nicolae ar fi renunțat de bunăvoie la săvârșirea infracțiunii de omor, ci invers inculpații au depus toate eforturile pe care le-au considerat necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul, deoarece părții vătămate i s-a acordat asistență medicală de urgență.

La capitolul individualizării pedepsei inculpaților, instanța de apel a reținut că prima instanță a acordat deplină eficiența prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestora precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților.

Totodată, în privința inculpatului Moroi Nicolae, instanța de apel a stabilit starea de recidivă periculoasă, acesta anterior fiind condamnat de două ori pentru comiterea infracțiunilor grave, a comis din nou o infracțiune excepțional de gravă, astfel au fost aplicate prevederile art. 82 Cod penal.

Cu referire la solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3632 lei 08, în temeiul art. art. 227, 299 Cod procedură penală, a considerat a fi încasate de la inculpatul Țurcan Nicolae.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către:

- **inculpat** Țurcan Nicolae prin care, fără a invoca unul din temeiurile de drept pentru declararea recursului prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, și-a expus dezacordul cu decizia de condamnare.

- **inculpat** Moroi Nicolae prin care, fără a invoca unul din temeiurile de drept pentru declararea recursului prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a menționat că la examinarea cazului, ne fiindu-i asigurată egalitatea în drepturi precum și nefiindu-i asigurat dreptul de a fi efectuată expertiză, încălcându-i astfel dreptul la judecarea cauzei.

- **avocatul Ailoi Ion în numele inculpatului Țurcan Nicolae**, prin care în temeiul art. 427 alin. (1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19

iunie 2019, în partea ce ține de calificarea infracțiunii și aplicarea unei pedepse mai blânde inculpatului Țurcan Nicolae.

6.1 În motivarea recursului ordinar avocatul Ailoi Ion în numele inculpatului Țurcan Nicolae, a invocat că:

- instanța de fond corect a ajuns la concluzia că versiunea acuzării precum că acțiunile inculpatului Țurcan Nicolae, se încadrează conform prevederilor art. 27, 145 alin. (2) lit. a), i), j) Cod penal, nu este corectă, deoarece de către acuzatorul de stat nu a fost dovedită intenția premeditată a inculpatului de a-l omorî pe Chirtoacă Oleg cu deosebită cruzime;

- acuzatorul de stat nu a prezentat probe concludente ce ar indica la motivul care l-ar fi determinat pe inculpat să-i curme viața lui Chirtoacă Oleg;

- nu s-a demonstrat faptul că inculpatul Țurcan Nicolae nu și-a dus realizarea intenției sale din motive independente de voința sa, după cum indică organul de urmărire penală, deoarece partea - vătămată Chirtoacă Oleg, fiind în internat în secția de reanimare a IMSP Spitalul raional Rezina, unde a suferit o intervenție chirurgicală;

- lipsește intenția de a-l omorî pe Chirtoacă Oleg, nu a avut loc împiedicarea de către un factor din exterior, independent de voința făptuitorului de a aduce la realizare intenția sa de omor;

- probele care au constituit obiectul cercetării judecătorești infirmă vinația lui Țurcan Nicolae, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145, alin. (2), lit. a), i), j) Cod penal;

- cheltuielile de judecată invocate, au fost suportate pentru efectuarea expertizelor în vederea acumulării probelor necesare, care demonstrează vinația și identifică persoanele vinovate în comiterea infracțiunii;

- probele administrate în cadrul urmăririi penale cât și cele verificate în ședința de judecată, urmau a fi verificate în ședința de judecată, în strictă conformitate cu prevederile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală.

- instanța de apel nu a motivat întemeiat soluția privind condamnarea inculpatului Țurcan Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (2) lit. a), i), j) Cod penal.

7. Referință asupra recursului ordinar declarat a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea supremă de Justiție, Crijanovschi Sergiu, prin care a menționat că criteriile generale de individualizarea pedepsei, au fost valorificate de instanța de apel. Decizia contestată conține motive legale pe care se întemeiază soluția și în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității recursurilor ordinare declarate de către avocatul Ailoi Ion în interesele inculpatului Țurcan Nicolae și de către inculpat, precum și inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Moroi Nicolae, din considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La motivele de drept al recursurilor declarate de către avocatul Ailoi Ion în interesele inculpatului Țurcan Nicolae și de către inculpat, se atestă că inculpatul invocă temeiurile prevăzute în pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar și când nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate.

Raportând normele date la situația în cauză, Colegiul penal conchide că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent Țurcan Nicolae și de către avocatul Ailoi Ion care acționează în interesele inculpatului.

Colegiul penal constată că, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul cercetării judecătorești în instanța de judecată, ale apărării cât și ale acuzării, fapt ce face ca concluzia despre vinovăția

inculpatului Țurcan Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin.(2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal, să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată desfășurat și minuțios în textul atât a sentinței cât și a deciziei instanței de apel, menționat în (pct. 7.6 Vol. III, f.d.148-152), care în coroborare demonstrează complet vina inculpatului Țurcan Nicolae în fapta incriminată, astfel Colegiul penal, consideră justă concluzia instanței de apel referitor la corectitudinea stabilirii stării de fapt și calificării acțiunilor inculpatului de către instanța de apel.

Faptul că avocatul Ailoi Ion în interesele inculpatului Țurcan Nicolae și inculpat Țurcan Nicolae, nu sunt de acord cu decizia adoptată, nu a fost luat în considerație de către instanța de recurs, deoarece acest dezacord nu poate constitui temei pentru desființarea deciziei, întrucât instanța de apel a judecat prezenta cauza penală, fără careva abateri de la normele de procedură și corect a apreciat probele cercetate sub toate aspectele, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

În acest context, Colegiul penal menționează că temeiurile invocate de avocatul Ailoi Ion în interesele inculpatului Țurcan Nicolae și inculpat Țurcan Nicolae, privind modul de apreciere a probelor nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Mai mult, aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, și dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond și de apel, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

În speță, Colegiul constată, că nu și-a găsit confirmare motivul de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat Țurcan Nicolae, hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus clar, și instanța nu a admis nici o eroare gravă de fapt, care ar afecta soluția emisă.

Colegiul penal reține că, argumentele importante indicate în recursurile, au fost obiect de discuție în instanța de apel, care la judecarea apelurilor, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

La fel, potrivit art. 27 Cod de procedură penală, judecătorul și persoana care efectuează urmărirea penală apreciază probele în conformitate cu propria lor convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Nici o probă nu are putere probantă dinainte stabilită.

Nu pot fi reținute argumentele avocatului Ailoi Ion în interesele inculpatului Țurcan Nicolae precum că acuzatorul de stat nu a prezentat probe concludente ce ar indica la motivul care l-ar fi determinat pe inculpat să-i curme viața lui Chirtoacă Oleg. Or, concluzia instanței de apel a fost formată în urma cercetării tuturor materialelor cauzei inclusiv și prin declarațiile părții vătămate Chirtoacă Oleg, martorilor Dogoteru Maria, Moroi Ion, Popa Alexandra și Șveț Aurica, care au confirmat că între Chirtoacă Oleg și Țurcan Nicolae a avut loc un conflict, după care Țurcan Nicolae a plecat la vale, pe un alt drum, dar nu spre casa lui, ci spre casa lui Moroi Nicolae.

La fel, instanța de recurs ordinar notează că a primit apreciere și versiunea inculpatului cu privire la faptul, că nu s-a demonstrat faptul că inculpatul Țurcan Nicolae nu și-a dus realizarea intenției sale din motive independente de voința sa, or, în cazul în care victimei Chirtoacă Oleg nu i-ar fi fost acordat ajutor medical la timp, și în mod de urgență, printr-o intervenție chirurgicală ar putea survini deces, ținând cont de faptul că au fost lezate organe vitale.

Colegiul penal reține că instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, astfel, argumentele expuse în recursuri sunt neîntemeiate și se resping, deoarece soluția criticată este una corectă ce rezultă din cumulul de probe prezentate și anexate la materialele cauzei și respectiv cercetate în ordinea prevăzută de lege, acordându-le aprecierea cuvenită.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când nu au fost întrunite

elementele infracțiunii. Acesta nu este incident la examinarea recursurilor declarate, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către inculpații recurenți.

Sub aspectul situației de „nêintrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

În acest context, Colegiul constată, că instanța de apel, analizând elementele infracțiunii prevăzute la art. art. 27, 145 alin.(2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal, și-a întemeiat decizia de condamnare a inculpaților pentru în baza probelor administrate de către acuzatorul de stat, care au fost cercetate și examinate atât în cadrul primei instanței, cât și în instanța de apel.

Astfel, întrunirea tuturor elementelor componenței de infracțiune și vinovăția inculpatului Țurcan Nicolae, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin.(2), lit. lit. a), i), j) Cod Penal, a fost demonstrată pe deplin.

Colegiul penal consideră că în acord cu cele stipulate de legea procesuală penală, în cauza deferită judecării instanța de apel a exercitat în deplină măsură, a interpretat corect și aplicând prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, indicând motivele corespunzătoare, în partea încasării cheltuielilor de judecată.

Or, potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei este un drept discreționar al instanței. Norma juridică respectivă urmează a fi interpretată ținând cont de modificările operate prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018, prin care a fost exclus alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) al normei respective se face din contul bugetului de stat.

Prin urmare, voința legiuitorului a fost îndreptată spre analizarea și soluționarea în fiecare caz concret a chestiunilor privind compensarea cheltuielilor judiciare.

Aici, este de menționat că raporturile de expertiză judiciare, în sumă de 320 lei pentru raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. XXXXX din 10 august 05 septembrie 2018, 6790 lei pentru efectuarea expertizei biologice nr. XXXXX din 10 august 2018, 1078 lei pentru raportul de

expertiză psihiatrică a inculpatului Moroi Nicolae, 77, 4 lei pentru testarea la alcooltestul „Drager” și 76,76 lei pentru imprimarea filelor din dosar, a fost întocmit înainte de intrarea în vigoare a modificărilor operate de legiuitor la prevederile art. 143 Cod de procedură penală. Iar, instanța de apel, contrar celor invocate de avocatul Ailoi Ion în numele inculpatului Țurcan Nicolae, a indicat cu suficientă claritate, cu trimitere la prevederile art. 227, 229 Cod de procedură penală, motivele la care a ajuns la această concluzie.

9. Totodată, Colegiul penal consideră că recursul ordinar declarat de către inculpatul Moroi Nicolae, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs.

Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat.

În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Astfel, examinând recursul declarat de către Moroi Nicolae, colegiul penal constată că acesta, contrar prevederilor enunțate, nu conține nici un temei din cele prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, absolut ne fiind specificat care sunt erorile concrete de drept și de care circumstanțe este determinată invocarea ilegalității deciziei contestate.

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile legale de conținut, instanța de recurs ne fiind competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent, or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

Astfel, odată ce recursul de pe rol nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, el urmează a fi declarat inadmisibil.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Ailoi Ion în interesele inculpatului Țurcan Nicolae Gheorghe și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Țurcan Nicolae XXXXX și Moroi Nicolae XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul Moroi Nicolae Alexei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Țurcan Nicolae XXXXX și Moroi Nicolae XXXXX*, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 mai 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda